

A large blue circle with a white border contains the text 'ERASMUS+' in white, 'NÍVÓDÍJ' in a larger white font, a horizontal line, and '2023' in white. The circle is surrounded by several smaller, colorful circles in red, green, teal, orange, and blue.

ERASMUS+
NÍVÓDÍJ
2023

**INNOVÁCIÓ, KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS,
NEMZETKÖZIESÍTÉS**

EURÓPAI UNIÓ

TEMPUS
KÖZALAPÍTVÁNY

Impresszum

Szerkesztő: Balogh Eszter
Olvasószerkesztő: Weeber-Janós Lilla

Kiadványszerkesztő: Sebestyén Szilvia
Kiadja: Tempus Közalapítvány, 2023
A kiadásért felel: Bodrogi Richárd, főigazgató
Fotók: Illusztrációként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített fotókat.

Kiadványunk megjelenését a Kulturális és Innovációs Minisztérium és az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik a Kulturális és Innovációs Minisztérium és az Európai Bizottság álláspontját.

Tempus Közalapítvány
1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
Postacím: 1438 Budapest 70, Pf. 508.
Infóvonal: (06 1) 237 1320
E-mail: info@tpf.hu
Web: www.erasmusplusz.hu

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

A 2023-as év Nívódíjas projektjei

Nyolcadik alkalommal ismerte el Nívódíjjal a legkiemelkedőbb Erasmus+ projekteket a program hazai koordinálását végző Tempus Közalapítvány. A díjakat az „Erasmus+ ajtókat nyit – konferencia az aktív társadalmi részvétel jegyében” című rendezvényen adták át, ahol **interkulturális tapasztalatok szerzéséről, az európai identitás erősítéséről és a munkaerőpiaci felzárkóztatásról** kaptak átfogóbb képet a résztvevők.

Az Erasmus program 1987-ben indult azzal a céllal, hogy a hallgatók életre szóló élményeket és tapasztalatokat szerezhessenek külföldi tanulmányok, gyakorlatok révén. Mára azonban egyértelműen elmondható, hogy az Erasmus+ többet jelent egy felsőoktatási csereprogramnál, hiszen **közvetlen hatással van több millió ember életére**: segíti a fiatalok munkába állását, erősíti az EU polgárainak aktív társadalmi szerepvállalását és nemzetközi perspektívát nyújt a résztvevőknek, valamint számos további **egyéni és intézményi lehetőséget kínál az önkéntességtől a szakmai gyakorlaton át a nemzetközi projektekig**.

2023-ban **az oktatás és képzés minden szektorában**: a köznevelés, a szakképzés, a felnőtt tanulás, az ifjúság és a felsőoktatás területén megvalósított **tíz projektnek ítelték oda az Erasmus+ Nívódíjat**. A díjazottak között van gimnázium, szakközépiskola, egyetem és ifjúsági szervezet, de múzeum, művelődési központ és vállalat is részesült az elismerésben. Az innovatív tananyagfejlesztést, az idősek és fiatalok aktivizálását, a munkaerőpiaci lehetőségek bővítését, a fenntartható fejlődést, a nyelvtanulás megreformálását és a digitális kompetenciák fejlesztését **előmozdító nívódíjasok mind magas minőségű, a társadalmi szerepvállalást erősítő projektek megvalósítói**.

Tartalomjegyzék

4 ország 40 legjobb- turisztikai gyakorlata.....	6
Galgóczy Évával, az Innováció és mobilitás a korszerű turisztikai képzésért című nívódíjas projekt koordinátorával beszélgettünk	
A jövő szakemberei most születnek.....	9
Interjú a C-Evil projekt koordinátorával, Baranyi Tímeával	
Új épület – új kihívások.....	11
Erasmus+ projektjük eredményeiről Koltay Erikával, a Néprajzi Múzeum múzeumpedagógusával beszélgettünk	
A te kincsed – a mi kincsünk.....	14
Pusztai Gabriellával, a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ igazgatójával és pályázati koordinátorával beszélgettünk	
Jóllét a dráma és a színház erejével.....	17
Jozsef Zsófia színházi nevelési szakemberrel, a konzorcium vezetőjével beszélgettünk	
Az Erasmus+ programmal álmokat váltunk valóra.....	20
Cseri Nikolettrel, az Erasmus+ projekt koordinátorával beszélgettünk	
Az Erasmus + mobilitás erőt ad a kollégáknak.....	23
A Szegedi Deák Ferenc Gimnázium nívódíjas projektjéről Szabó-Gilinger Eszterrel beszélgettünk	
Transzlingválás az egyenlő esélyekért: romani beszéd az iskolában.....	25
Nívódíjas projektjük eredményeiről Dr. Heltai János Imre projektkoordinátorral beszélgettünk	
EU-n kívül, korlátozásokon túl.....	28
Interjú Szőke Julianna nemzetközi Erasmus+ koordinátorral	
Amint beleszöppensz ebbe a világba, nincs megállás.....	31
A Shape your future című projekt sikereiről Szilágyi Gábor koordinátort kérdeztük	

4 ország 40 legjobb turisztikai gyakorlata

Galgóczy Évával, az Innováció és mobilitás a korszerű turisztikai képzésért című nívódíjas projekt koordinátorával beszélgettünk

Az Erasmus+ projekt által szárnyakat kaptak a vendéglátás-turizmust tanuló diákok, az őket oktató tanárok és maga a Budapesti Gazdasági SZC II. Rákóczi Ferenc Technikum is. A tanulók számára új távlatok nyíltak a multikulturális környezetben, miközben a turisztikai oktatás egy innovatív tananyaggal bővült.

Milyen céllal indult a projekt?

A projektet azzal a céllal indítottuk, hogy erősítsük a versenyképességünket, nagyobb részt vállaljunk a nemzetköziesítésben és hogy véghez vigyünk egy tananyagfejlesztést a turisztikai oktatásban. Pályázatunk, és annak sikeres teljesítése mérföldkőnek számít mind az intézmény, mind a diákok életében.

Mi motiválta a megvalósítókat a projekt során?

A legfőbb motivációt az adta, hogy az idegenforgalmi-turisztika szakmacsoport képzésén részt vevő diákjaink versenyképes elméleti és gyakorlati tudást szerezzenek, ezáltal a munkaerőpiacon is sikeresek legyenek. Oktatóink pedig a duális szakképzés, valamint a múzeumturizmus területén kapjanak naprakész, szélesebb spektrumú ismereteket.

Milyen tevékenységeket valósítottak meg a projekt során?

A tanulóink a gyakorlatok során betekintést kaptak a görög, a lengyel és a német szállodai munka- és viselkedéskultúrába. **Az, hogy egy nemzetközi, multikulturális környezetben dolgozhattak, hozzájárult**

ahhoz, hogy sokkal nagyobb elfogadással és megértéssel forduljanak az emberekhez, akár honnan is származzanak.

Görögországban a gyakorlóléhelyek közös jellemzője volt a helyi vendéglátás, gasztronómia és munkakultúra megta-pasztalása. Németországban a housekeepingben, az F&B szervízben, a rendezvények lebonyolításában és a back office-ban is nagy örömmel dolgoztak a diákok. Lengyelországban ErasmusPro mobilitásra helyeztünk ki két tanulót, akiknek lehetősége nyílt részletesebben megismerni az ételkészítési higiéné és a hulladék-kezelést is, ami – saját bevallásuk szerint – környezettudatosabbá tette őket.

A munkatársaink Osterode-ban és Firenzében jártak, ahol betekintést nyehettek Olaszország szakképzési rend-

szerebe, és összehasonlítva az itthoni viszonyokkal, jó gyakorlatokat vehettek és adhattak át. Megismerték, hogyan működik a szakmai képzés elméleti és gyakorlati szinten, milyen továbbképzési lehetőségei vannak a kinti kollégáknak. Motiváltabbá váltak a szakmai tudásuk bővítésére és a nyelvi kompetenciáik fejlesztésére.

Mi volt a projekt legnagyobb előnye a résztvevők számára?

A tanulók idegennyelvi kommunikációs készségének fejlődéséhez nagyban hozzájárult a projekt. Emellett a transzverzális kompetenciák, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés területein is komoly előrelépést tettek.

A diákoknak lehetőségük volt a személyzet munka-megbeszélésein is részt venni, ahol megismerhették azokat a követelményeket, amelyeket egy 4-5 csillagos szálloda elvár a dolgozóitól. Mind-

ezen kívül a szálloda a rendezvényeinek szervezésébe is bevonta a magyar diákokat: végigkísérhették a nagyszabású konferenciák lebonyolítását és részt vehettek egyes részfeladatokban.

Mi az a legnagyobb változás intézményen belül, amit a projekt eredményezett?

A tanári mobilitásnak köszönhetően rengeteg jó gyakorlatot sajátítottak el a kollégák, amivel javítani tudtunk a tananyagok szakmai tartalmán és az oktatás módszertanán.

A projektben résztvevő diákok szemlélete is megváltozott az Erasmus+ programnak köszönhetően. Sokkal nyitottabbak lettek a külföldi tapasztalatszerzésre és a munkaerőpiacon való felkészülésre. **Szembesültek azzal, hogyan reagálnak a komfortzónájukon kívül eső szituációkban, mennyire tudnak hatékonyan lenni ismeretlen munka- és élethelyzetekben.**

Intézmény:
Budapesti Gazdasági SZC II.
Rákóczi Ferenc Technikum

A projekt címe:
Innováció és mobilitás a korszerű turisztikai képzésért: 4 ország - 40 legjobb gyakorlat

Pályázattípus:
Szakképzési tanulók és munkatársak mobilitása (KA1 VET)

Koordinátor:
Galgóczy Éva

A projekt honlapja:
rakoczi.hu/erasmus-mobilitas/erasmus-2019-2021

Mindez nagy hatással volt a magabiztosságukra, a szakmájukhoz való kötődésükre, és minden bizonnyal pozitív hatással lesz majd a jövőben a munkakeresés, és a pályakezdő időszak nehézségeinek áthidalásában is.

Hogyan épült be a projekt során szerzett tudás az intézmény mindennapi életébe?

A diákok számára megnyílt egy olyan munkaerőpiaci szegmens, ahol eddig ismeretek hiányában nem voltak elég versenyképesek. Az iskolánk egy új modult tudott indítani, a múzeumturizmust, melynek témakörei beilleszthetők a Turisztikai szervező, illetve az Idegenvezető szakképzések ismeretanyagába.

A modul naprakész információtartalmával jól kiegészíti a turizmus trendjeinek megismerését. Foglalkozik a klasszikus múzeumi feladatok megismerésével és a korszerű, XXI. századi

lehetőségekkel. Érinti a turisztikai termékefejlesztés témakörét, komplex módon kapcsolódik a programtervben megjelenő ismeretanyagokhoz, illetve új szakmai irányvonalként megjelenik benne a speciális ismeret nyújtó múzeum és turizmus kapcsolata.

Egy másik kiemelt terület, ami szintén beépült az oktatásba az olasz falusi turizmus jó gyakorlatainak szemléltetése. Ezen keresztül az iskola a diákok figyelmét ráirányította a hazai falusi turizmusban rejlő lehetőségekre is.

Mi volt a projekt legemlékezetesebb pillanata?

Volt egy kedves diákunk, aki félt jelentkezni a programra, mert nem beszélt elég jól idegen nyelven és nem járt korábban külföldön. Én magam tanítottam németül, és ki is kísértem Berlinbe egy hathetes gyakorlatra, ahol nagyon komolyan vette a feladatait és igyekezett minél jobban beilleszkedni a munkakörnyezetbe. Miután hazatért, sikeresen felvételizett egy salzburgi egyetemre, ahová az Erasmus+ programnak köszönhetően nyert felvételt.

Mire a legbüszkébb a projekt kapcsán?

A projekt fő célja a diákok munkaerőpiaci versenyképességének növelése volt és

úgy érezzük, hogy ez maradéktalanul teljesült: több diákunknak sikerült elhelyezkednie a szakmájában. Egy tanuló, aki berlini art'otel-ben hosszú mobilitáson vett részt, és annyira meg voltak elégedve a munkájával, hogy a berlini szállodalánchoz tartozó budapesti art'otel holteltől kapott egy ajánlatot, ahol azóta is recepciósként dolgozik.

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj elnyerése?

BGSZC II. Rákóczi Ferenc Technikum második alkalommal vett részt az Erasmus+ mobilitás programban, 2019-ben.

A Nívódíj elnyerése nagy öröm és megtiszteltetés: megerősít abban, hogy az intézmény jó úton jár a turisztikai szakképzés területén.

Korim Brigitta
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs Igazgatóság

A jövő szakemberei most születnek

Interjú a C-Evil projekt koordinátorával, Baranyi Tímeával

A C-Evil projekt keretében hiánypótló e-learning tananyag jött létre, mely az elektromos járművek töltőállomásaival kapcsolatos tudást emeli be a szakképzésbe. A CAM Consulting Kft. az elektromobilitásban látta meg a közlekedés jövőjét.

Mi motiválta a vállalatot a projekt elindítására?

A CAM Consulting Kft. már korábban is szorosan kapcsolódott az elektromobilitás területéhez. A projektet megelőzően vizsgáltuk, hogy más országokban mennyire fejlett az elektromos mobilitás, és ahogy egyre több mindent megismertünk, láttuk, hogy a képzési anyagok igen korlátozottak. Általában a töltőgyártó vállalatok nyújtanak térítés ellenében képzést azoknak, akik szeretnék töltőiket telepíteni, illetve elérhetőek egyéb fizetős tréningek, többnyire angol nyelven.

Úgy gondoljuk, hogy az elektromobilitás a jövőben egy megkerülhetetlen tényező lesz a közlekedési formák között. Viszont ahhoz, hogy az elektromos autók terjedni tudjanak, szükség van töltőinfrastruktúrára, ennek kiépítéséhez és működtetéséhez pedig képzett szakemberekre.

Az Erasmus+ projektben olyan partnerekkel fogtunk össze, akikkel minden elképzelésünket meg tudtuk valósítani.

Hogyan találtak az Erasmus+ által kínált lehetőségekre?

Partnerként korábban is részt vettünk Erasmus+ projektben, így már volt tapasztalunk. A C-Evil projekttel szerettük volna kipróbálni magunkat koordinátorként. Azért választottuk az Erasmus+ programot, mert egy képzési projektben gondolkodtunk, a nemzetközi partnereink pedig a mi meglévő tudásunkat tudták kiegészíteni.

Mely országokból és milyen partnerekkel dolgoztak együtt?

Törökországból egy egyetem csatlakozott, velük készítettük a képzés tudásanyag részét. Ezen kívül három iskola vett részt a projektben Magyarországról, Romániából és Spanyolországból. Volt egy holland oktatási központ, ők segítettek a képzési anyag módszertanának kifejlesztésében. Emellett volt egy görög szervezet, akik a platformfejlesztésben segítettek a projektet, nem utolsósorban pedig egy szlovák kereskedelmi kamara is csatlakozott, akik a piaci oldalt képviselték és hasznos meglátásokkal segítettek a projekt-eredményeket.

Intézmény:
CAM Consulting Kft.

A projekt címe:
C-Evil: Képzés az elektromos autók töltőiről (*C-Evil: Chargers of electric vehicles in learning*)

Pályázattípus:
Szakképzési stratégiai partnerségek (KA2 VET)

Koordinátor:
Baranyi Tímea

A projekt honlapja:
hu.c-evil.eu/

Milyen projekttermék jött létre a közös munka során?

Kifejlesztettünk egy 4 modulból álló e-learning tananyagot, melyet úgy terveztünk, hogy tantermekben vagy távoktatásban is lehessen használni. Minden modulhoz készültek tesztsorok, amelyekkel a tanulók leellenőrizhetik a tudásukat, valamint egyéb segédanyagok, mint például a partnerországokat elektromobilitás és különösen szabályozás szempontjából bemutató országlapok. Egy egyszerűen használható online platformon mindez megtalálható és letölthető.

Hogy zajlott maga a partnerség, milyen tevékenységek valósultak meg?

A C-Evil projektben egyrészt a szellemi termékeken dolgoztunk, emellett voltak rendezvényeink is a disszeminációs tevékenységek keretében, a projektmenedzsmenten belül pedig partnertalálkozókat szerveztünk. Terveztünk egy közös tanulási képzést is, amit a világválság miatt virtuálisan valósítottunk meg.

Mi volt a projekt legemlékezetesebb pillanata?

Azt a partnertalálkozót emelném ki, amelyet a megvalósítás utolsó hónapjában személyesen tudtunk megtartani. Ez a találkozó egy nagy löketet, erős motivációt adott az egész partnerségnek a végső hajrához. Nagyon jó érzés volt még egyszer személyesen is találkozni azokkal, akikkel együtt dolgoztunk a projekt során.

A projekt utóéletét tekintve milyen változás érezhető a szervezeten belül?

Az Erasmus+ projektnek köszönhetően rengeteg tapasztalatot szereztünk projektmenedzsment és koordináció terén. Sokat tanultunk arról, hogy hogyan kezeljük a változásokat és hogyan alkalmazkodjunk az új helyzetekhez. Akkori partnereinkkel még mindig kapcsolatban vagyunk.

A jövőben is tervezik Erasmus+ projekt megvalósítását?

Igen, mindenképp szeretnénk folytatni az Erasmus+ pályafutásunkat, most is van két projektünk a felnőtt tanulási szektorban.

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj elnyerése?

Nagyon nagy öröm, elismerés és megtiszteltetés. Ez a projekt volt az első, amit koordinátorként valósítottunk meg, és amíg meg nem kaptuk a magas pontszámú értékelésünket, nem is sejtettem, hogy mit alkottunk. Azt azonban éreztem, hogy a létrejött projekttermékek minősége kiváló, hiszen a partnereink is mindent megtettek a sikerért.

Korim Brigitta
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs Igazgatóság

Új épület – új kihívások

Erasmus+ projektjük eredményeiről Koltay Erikával, a Néprajzi Múzeum múzeumpedagógusával beszélgettünk

A Néprajzi Múzeum 2022-ben új, világszínvonalú épületben nyitotta meg kapuit a látogatók előtt. A múzeum új kiállítások, programok szervezését, a felnőttek, az időskorúak és a fogyatékkal élők számára tartott foglalkozások, workshopok, előadás-sorozatok fejlesztését tűzte ki célul.

Mi motiválta Önöket, hogy belevágjanak a projekt megvalósításába?

Az új épület rengeteg változást, feladatot hozott magával. Már akkor új kommunikációs és ismeretadási stratégiákon kezdtünk gondolkodni, amikor megismertük a tervrajzokat, hiszen az óriási épület a stratégiaváltást is indokoltá tette. A költözés miatt szervezeti átalakításra is szükség volt. Ezen kihívások kapcsán szerettünk volna minél több jó gyakorlatot megismerni, vala-

mint külföldi partnerekkel találkozni. Így született meg a pályázat ötlete.

Ez volt az első Erasmus+ pályázatuk?

Igen, először pályáztunk. A Néprajzi Múzeumban hárman dolgoztunk a projektben, mindhárman múzeumpedagógusok vagyunk, de a szakterületünk különböző. Bartók-Lovas Judit kommunikációs és PR szakember, Bodnár Kata kolléganőm régész-történész végzettségű, én pedig néprajzos-biológus vagyok. Sokszínű csapatot képeztünk, ami szerencsésen meghatározta azt, hogy ki mire fókuszál majd a projekt során.

Milyen tevékenységek valósultak meg a projekt során?

Korábban végeztünk felméréseket, amelyekből kiderült, hogy főként a felnőttkorú lakosság az, aki kisebb arányban vesz részt múzeumpedagógiai foglalkozásokon.

Ez indított bennünket arra, hogy megnézzük más országok jó gyakorlatait, és ennek alapján választottuk ki az intézményeket, akikkel együttműködtünk a pályázat során. **Jobb shadowing típusú mobilitások alkalmával szakmai konzultációkon, általános és tematikus tárlatvezetések, valamint komplex programokon** vehettünk részt. Ezen kívül lehetőségünk nyílt **újító hatású módszerek és korszerű technikák** alkalmazásának megismerésére is.

10-11 múzeummal volt szakmai kapcsolatunk, de a szabadidőnkben is múzeumokat látogattunk, így összesen több mint 30 intézményben voltunk, három országban. A **svéd mobilitás** a világválság miatt csak virtuálisan valósulhatott meg, amitől először nagyon tar-

Intézmény:
Néprajzi Múzeum

A projekt címe:
A megújuló Néprajzi Múzeum felnőtt tanulás stratégiájának szakmai előkészítése az Erasmus+ projekt keretében (*Preparatory Work for the New Museum of Ethnography's Adult Learning Strategy as Part of the Project Erasmus+*)

Pályázattípus:
Felnőttoktatási munkatársak mobilitása (KA1 ADU)

Koordinátorok:
Koltay Erika, Bodnár Kata,
Bartók-Lovas Judit

A projekt honlapja:
barka-hid-palya.neprajz.hu

tottunk, de végül kellemesen csalódtunk. **Virtuális kiállítás-sétákat szerveztünk nekünk a kollégák, akik nagyon kedvesek és segítőkészek voltak.**

Melyik volt Ön számára a legemlékezetesebb pillanat a mobilitás során?

Amikor az **Észt Nemzeti Múzeumba tartottunk** és megláttuk az épület méreteit. A múzeum ugyanis egy régi repülőtér területén kapott helyet, amely a mi új múzeumunkhoz hasonlóan, szintén hatalmas volt. Este, zárás előtt mentünk – mert felkészültek szerettünk volna lenni a másnapi találkozón – és a múzeum majdnem üres volt. Akkor elfogott bennünket a félelem, hogy hogyan fogjuk a mi múzeumunkat megtölteni emberekkel. Másnap visszamentünk a kollégákkal, **akik bevezettek a workshop-terükbe és megmutatták a szuper kiállításait.** Amikor láttuk, hogy a múzeum ennek köszönhetően tele van látogatóval, akkor mindhárman megnyugodtunk. Tudtuk, hogy a Néprajzi Múzeumban is rajtunk fog múlni, hogy mindez működjön. **Fantasztikus ötleteket merítettünk az új épület térkihasználásához és az interaktív múzeumi tér kialakításához is.**

Nagy élmény volt számomra még a **Walesi Nemzeti Botanikus Kert** meglátogatása is, amit nem csak amiatt vet-

tünk bele a programba, mert én biológus vagyok, hanem azért is, mert a **Néprajzi Múzeum zöldebb környezetbe, a Városligetbe költözött**, a tetején pedig egy nagy, zöld felületet alakítottak ki a tervezők, melynek múzeumi kertté alakítása szerepel a későbbi terveink között.

Milyen hatással volt a projekt a Néprajzi Múzeum szakmai életére?

Több olyan programunk is van, amit a kint látottaknak köszönhetően vezetünk be. Az egyik ilyen a Cardiffban látott önkéntes program: a kiállítási napokon önkéntesek jelennek meg és a látogatókat megszólítva információt adnak – többet, mint ami a kiállításokon olvasható, illetve az értelmezésben is segítenek.

Nemrég nyílt meg a „Zárwatermő” című időszaki kiállításunk is, ahol szin-

tén a Walesben látottakat próbáltuk megvalósítani. A korosztályok közötti párbeszédre épülő **környezettudatos szemléletformáló programunk** már szintén megvalósult – **a nagy sikerrel való tekintettel az egyalkalmasra tervezett programból programsorozat lett.** Észtországban egy rehabilitációs program keretében, egy mentális betegekkel foglalkozó intézet a betegeket is bevonta a botanikus kert különböző programjaiba. Az itt látottakat is alkalmazzuk, de a részletek kidolgozása még folyamatban van. Végül, de nem utolsó sorban, **kialakítottuk a MÉTA Teret, ami a Múzeum egyedülálló, interaktív oktatási és közösségi tere**, amiben van olvasósarok és aktív pihenőhely is. Ennek kapcsán is nagyon jó példákat láttunk kint, amiket be tudunk építeni.

Mire a legbüszkébbek a projekt kapcsán? Elsősorban arra, hogy Nívódíjas lett, másrészt a már említett MÉTA Tér kialakítását emelném ki. Azt látjuk, hogy remekül működik: nemcsak a látogatóink körében lett nagyon népszerű, hanem a kollégáink is nagyon szeretik, sok előadást, megbeszélést tartanak ott.

Miért ajánlaná az Erasmus+ programban való részvételt hasonló profilú intézményeknek? Nagyon **inspiráló lehet egy szakmai munka során, ha külföldön is látjuk az ötleteink megerősítését vagy láthatunk olyan jó példákat, amiket be tudunk építeni.** Közben szakmai kapcsolatokra is szert teszünk és világot látunk. A látókörünk szélesítése manapság nagyon fontos. Én ezért bíztatok mindenkit arra, hogy pályázzon.

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj elnyerése?

Megerősített bennünket, hogy jó irányba haladunk, hogy azok a tapasztalatok, amiket megszereztünk, jó irányba viszik a munkánkat. A kollégáinkra is ösztönző hatással van: többen megnézik a blogot és a honlapot, valamint kérdezgetnek a projektről. Egyszóval a Nívódíj érdekesebbé tette ezt az egészet mások számára is.

Karnuts-Takács Zsuzsanna
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság

A te kincsed – a mi kincsünk

Pusztai Gabriellával, a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ igazgatójával és pályázati koordinátorával beszélgettünk

Hogyan lehet az idős korosztály gazdag hagyományvilágát megőrizni, közösségeink számára hasznosíthatóvá tenni? Hogyan valósulhat meg a szépkorúak aktív bevonása? Előregező társadalmaink kulcsfontosságú kérdéseire kerestünk választ A Te kincsed - a mi kincsünk című Erasmus+ projekt.

Mi motiválta Önöket arra, hogy belevágjanak a projektbe?

Az alföldi kisvárosokban már hosszú évek óta látható a lakosság életkori összetételében zajló változás. A fiatalok aránya csökken, egyre jelentősebb az idősebb korosztályhoz tartozók száma a településeken. Kunszentmártonban ez különösen nagy problémát jelent.

Az intézményünk előtt álló legnagyobb kihívás ma tehát az idős korúakkal való jóval hangsúlyosabb, tudatos és szervezett foglalkozás, melynek során az andragógia, geronto-andragógia eszközein kívül a kulturális területek módszereit is szeretnénk felhasználni. Két évvel ezelőtt döntöttünk úgy, hogy szeretnénk továbblépni és megtanulni, hogyan tudunk oly módon foglalkozni az 55-60 év feletti korosztállyal, hogy ez számukra is gyümölcsözőbb legyen. **Hatékony módszereket szerettünk volna elsajátítani az idős generációk hordozta értékek felfedezésére és közvetítésére.**

Milyen tevékenységek valósultak meg a projekt során?

Mivel Kunszentmártonon kívül több kör-

nyező település is hasonló kihívásokkal küzd, ezért a martfői művelődési központ és a mezőtúri múzeum azonnal csatlakozott hozzánk, és megkezdtek a jó gyakorlatok keresését, melyek megismérése hasznos lehet számunkra. Dél-európai partnereket kezdtünk keresni, mivel a földrészen leginkább őket érintik az idősödő társadalommal járó kihívások. A problémák megoldásában tett lépésekben külföldi partnereink jóval előbb járnak, mint mi, speciális jó gyakorlatokat dolgoztak ki, ezért tőlük szerettünk volna tanulni. A projekt keretében öt egyhetes képzést valósítottunk meg, Magyarországon és négy dél-európai országban.

Mi volt a legemlékezetesebb pillanat?

Nehéz helyzetben kezdtük a projekt

megvalósítását, a világjárvány kezdeti időszakában kellett volna az első képzést megtartanunk. Sokat beszélgettünk arról, hogy folytassuk-e a közös munkát, és ha igen, akkor hogyan. Itt azonban elérkezett egy olyan pillanat, amikor a partnerek valamennyien mellénk álltak, és együtt eldöntöttük, hogy a projektet megvalósítjuk – és a megfelelő időben személyes jelenléttel tesszük azt.

Mi az a legnagyobb változás az intézményen belül, amit a projekt eredményezett?

A képzések során szerzett tudás és tapasztalat magabiztossá tett bennünket azzal kapcsolatban, hogy **az új módszerekkel látványos eredményeket érhetünk el az idős korosztállyal folytatott munkánkban.** Projektünk során megismertünk egy olyan világot, ahol **erős és jól működő szervezetek, intézmények foglalkoznak sikeresen azok-**

kal a problémákkal, melyek terén mi még gyerekcipőben járunk. Komoly tapasztalatokat szereztünk a hálózatok szervezésében is. Olyan jó példákat láttunk, ahol szervezetek 1-2 alkalmazottal és nagyszámú önkéntessel sok száz ember életét változtatják meg, tesszik jobbá.

Hogyan épült be a projekt során szerzett tudás és tapasztalat az intézmény mindennapi életébe?

A fenti tapasztalatok alapján már a projekt alatt létrehoztuk azt a kapcsolatrendszert – elsősorban a településünkön – mely elegendő erőforrást biztosít az idős korosztállyal folytatott munkánkhoz. **Szociális és kulturális intézmények, az időseket tömörítő és segítő klubok, szervezetek, eddigi szépkorú önkénteseink, a város vezetői mindannyian a kapcsolati hálónkba kerültek.** Ennek eredményeként intézményünk

Intézmény:
Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ

A projekt címe:
A Te kincsed - a mi kincsünk
(Your Treasure – Our Treasure)

Pályázattípus:
Felnőtt tanulási stratégiai partnerségek (KA2 ADU)

Koordinátor:
Pusztai Gabriella

A projekt honlapja:
yourtreasureourtreasure.eu/

több új, nagy múzeumi programmal bővült, mint például az idősek teadélutánja vetélkedőkkel, irodalommal, zenével.

Mire a legbüszkébbek a projekt kapcsán?

A legfelelőbb része a közös munkának a külföldi partnereknél szerzett tapasztalat és a mi eddigi múzeumi módszertanunk segítségével létrehozott magyar képzés néhány napja volt. Az utolsó, és a tanultakat összefoglaló alkalmat oly módon valósítottuk meg, hogy a legváltozatosabb módszertannal épüljön fel. Emellett egy **olyan programcsomagot állítottunk össze és próbáltunk ki, amely kulturális intézmények számára is alapul szolgálhat egy új programtípus bevezetéséhez:** például szépkorúak számára közös kiállítások építése emlékekből, játékos vetélkedő, közös sütés hagyományos receptek alapján, íjászat megismerése. A tanulási alkalomnak nagy sikere volt.

Személyes szinten hogyan hatott Önökre a projekt?

A legfontosabb eredmény számunkra a megszerzett tudás. Az Erasmus+ pályázat erőssége, hogy emberközpontú, és a legfontosabb célja, hogy a résztvevők egyénileg is valós tudást szerezzenek. Legalább ennyire fontos, hogy a projekt megvalósítása során a kollégák megis-

merték egymás erősségeit. Megtanulták tisztelni, becsülni egymást, **s létrejött egy ütőképes, fogaskerekeként együttműködő csapat, mellyel tovább lehet lépni, jelentős fejlődést lehet elérni, akikkel a Földet is ki lehet forgatni a sarkából.**

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj elnyerése?

Mivel első alkalommal vettünk részt Erasmus+ pályázatban és első alkalommal voltunk koordinátorok, így mindannyiunk számára megerősítést jelentett az elismerés. **Úgy gondoljuk, jó irányban haladunk a jövőbeni terveink megvalósításában.** Nem számítottunk rá, hogy ekkora elismerésben részesülünk, nagyon nagy megtiszteltetés számunkra, amit ezúton is köszönünk. Az intézmény fenntartója és a települési, térségi kapcsolatrendszerünk résztvevői számára

is bizonyítja a díj: szándékunk és az általunk kijelölt célok fontosak, munkánkat ebben az irányban folytatnunk kell.

Karnuts-Takács Zsuzsanna
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság

Jóllét a dráma és a színház erejével

Jozifek Zsófia színházi nevelési szakemberrel, a konzorcium vezetőjével beszélgettünk

A To be or not be well című projekt innovatív elgondolásának köszönhetően a színház és dráma az oktatásban (TiE) módszerét alkalmazva egyszerre csökkent a korai iskolaelhagyók száma és erősödött a pedagógusok jóllét-érzése a részt vevő iskolában.

Mi motiválta Önöket, hogy belevágjanak a projektbe?

Az iskola különböző szereplőinek jóllétét vizsgáltuk, elsősorban a dráma (pedagógia) és a színházi nevelés segítségével. A téma egy előző projektünk eredményeire épül, melyben a bullying jelenségét vizsgáltuk az iskolákban, drámapedagógiai eszközökkel. Ennek során egyértelműen az derült ki, hogy a bullying kapcsán azok a hatékony intervenciók stratégiák, amikor az egész iskola együtt gondolkodik,

hogyan lehetne kevésbé hierarchikus, egyben befogadóbb a közösség. Innen tovább lépve **azonosítottuk a fő kérdést: mik a diákok szükségletei a tanulási folyamatokba való bevonódás kapcsán? Hiszen az iskolában lévő jóllétük, mint szempont csak ezután fogalmazódhat meg,** ami pedig a tanárok jóllétére is épül. Hiszünk benne, hogy az osztályteremnek az elfogadás elvein alapuló, befogadó helynek kell lennie és biztosítania kell, hogy az érzelmi és mentális kihívásokkal küzdő diákok az iskolai környezet részének érezzék magukat.

Hogyan találtak iskolai partnert?

Amikor megfogalmazódott bennünk a projekt ötlete, az angol partnerünkkel elkezdődött egyfajta közös gondolkodás. Ők egy másik kutatás kapcsán hasonló eredményre jutottak, mint mi, és szoros

együttműködést folytattak egy iskolával, ahol nagyobb számban tanulnak hátrányos helyzetű diákok. Úgy gondolták, hogy a projekt megvalósítása során a marginalizálódott, esetleg menekült státuszú, vagy nehéz körülmények között élő gyerekek bevonódása szempontjából is érdekes eredmények szülehetnek. Mindemellett volt ott egy olyan tanári kar, akik nyitottak voltak a drámára. **Szerettünk volna egy kis iskolával együtt dolgozni, ahol van arra lehetőség, hogy minden tanárral és minden diákkal találkozzunk.** Ez meg is valósult.

Milyen tevékenységek valósultak meg és milyen eredmények születtek a projekt során?

Több mint húsz, a drámapedagógiában, illetve a színházi nevelésben jártas szakember, tanár, oktatóval, illetve a

Intézmény:
Nyitott Kör Egyesület

A projekt címe:
JÓLLÉT TANTERV
– Színházi nevelés és dráma az iskolai jóllétért
(*To be or not be well? - Drama and theatre in education*)

Pályázattípus:
Köznevelési stratégiai partnerségek (KA2 SCH)

Koordinátorok:
Jozifek Zsófia

A projekt honlapja:
nyitottkor.hu/tobe/

tanulás segítségével foglalkozó munkatárs vett részt az **öt napos közös tréningünkön** Budapesten. A képzés során arra törekedtünk, hogy mélyebben megértsük a tanárok jelenlegi helyzetét az iskolában és a társadalomban, megismerjük az őket befolyásoló körülményeket és cselekvési lehetőségeiket – a partnerek révén nemzetközi kitekintést is nyerve a témában.

Ezen túl **workshopok, szemináriumok és találkozók valósultak meg**, tanárok, iskolavezetők és diákok részvételével. A projekt eredményeként **létrejött a Jóllét tanterv**, amely olyan **segédletek és stratégiák összessége, amelyek a drámán keresztül ösztönzik az interakciót, elősegítik a befogadást és a kreativitást**. Ezt olvasva az érdeklődők megismerkedhetnek különféle adaptálható drámás gyakorlatokkal, amelyek a tanári közösségekben működtek. Ezen kívül egy oktatási szakemberekből álló, nemzetközi hálózatot is kiépítettünk, elkészült egy weboldal és egy foglalkozásterv-gyűjtemény is.

Mi volt a legemlékezetesebb pillanat az Ön számára?

A tanári karban – akikkel a műhelyszorotat alatt együtt dolgoztunk – volt egy pedagógus, aki az első találkozáskor arról számolt be, hogy nehezen kapcsolódik a gyerekekhez, és nagyon nehéz motivációt találnia a tanórákon. Jó néhány hónappal később, az utolsó műhelyfoglalkozáson a résztvevők egy kiállítás állították össze, amely **bemutatta, hogy honnan hova jutottak el a közös gondolkodásban a három érintett főbb témában: a tanárok-, a diákok-, valamint a szervezet jólléte kapcsán**. Volt egy fontos tárgy, egy kapucnis pulóver, ami

egy olyan ideális diákot szimbolizált, aki kiegyensúlyozott, jól van – ezt a résztvevőkkel közösen hoztuk létre – és fontos sarokpontjává vált a közös munkának.

A fent említett tanár az utolsó foglalkozás során magára vette az úgynevezett „jóllét” pulóvert, és az idő hátralevő részében végig abban maradt. Úgy tűnt, hogy a pulóver éppen azt a biztonságot képviselte számára, amit az elképzelt diák számára a tanári csoport létrehozni szeretett volna. Értelmezésem szerint ezzel azt fejezte ki, hogy érti és érzi, hogy **az egyéni szükségleteink figyelembevétele mennyire fontos szerepet tölt be a tanulásban, és a tárgyon keresztül kapcsolódott a saját jóllétéhez, a gyerekek jóllétéhez**.

Személyes szinten hogyan hatott Önre a projekt?

Szerintem nagyon nagy előny volt, hogy **a projekt minden elemét megpróbáltuk szociális módon és tevékenység-központúan végezni**. A partnertalálkozók nagy része is valamilyen nemformális módszerrel keresztüli reflexió vagy közös gondolkodás volt. A tréninget is szokatlan és kockázatvállaló módon vittük véghez, ugyanis nem volt előre lefektetett program. Az időbeli keretek és a célok adottak voltak, de a következő szakasz tervezését egy általunk létrehozott „steering group”, vagyis kormányzó csoport végezte szek-

cióról-szekcióra, az aktuális eredmények alapján. A csoportban minden szervezettől volt egy-két képviselő, tehát teljesen demokratikus módon „önszervezte” magát a tréning, így valóban a résztvevők szükségleteire tudtunk reagálni.

Mi az a legnagyobb változás, amit ez a projekt eredményezett?

Korábban minden előadásunk gyerekeknek szólt és sokszor érkezett olyan kérés, hogy csináljunk valamit a tanároknak, felnőtteknek is. Most a projekt eredményeként született **egy olyan tréning, egy olyan színházi nevelési program, ami a tanári jóllétet helyezi a fókuszba**.

Mire a legbüszkébbek?

Büszke vagyok arra, hogy nagyon sok emberhez elért a projekt. Ugyan első sorban az európai szakembereket céloztuk meg, de a híre Európán túlra is eljutott. **Rengeteg visszajelzést kaptunk Kanadából, Ausztráliából, de megjelent egy cikk Japánban és érkezett megkeresés Ugandából és Indiából is**. A visszajelzések alapján nagyon sokak számára hasznosak voltak az elkészült kiadványok.

Ezen kívül a projekt olyan szemléletet közvetít, ami megmutatja, hogy a szellemi termékeket lehet alkotómunkaként is kezelni. Az általunk készített

Guide Book például olyan, mintha végig néznénk egy projektcsapat hároméves kihívásait, küzdelmeit, megoldásait, tele van visszajelzésekkel és idézetekkel, amiket a résztvevőktől kaptunk. Erre is nagyon büszkék vagyunk.

Nagyobb számú hátrányos helyzetű tanulót is sikerült bevonni a projektbe?

Igen, ez célunk is volt. **A dráma alkalmas arra, hogy azokat is bevonja, akik más tanulási helyzetben kívülállónak érzik magukat és nehezebben kapcsolódnak**. A dráma az érzésekről szól, tevékenységközpontú, demokratikus, illetve az is fontos, hogy nem jó és rossz válaszokkal dolgozik, hanem arra kíváncsi, hogy mi van a résztvevők fejében.

Mekkora hangsúlyt fektettek a disszeminációra?

Rengeteg workshopot és személyes találkozót szerveztünk, ahol mélyebben együtt tudtunk gondolkodni a szakemberekkel. Az ilyen alkalmakon fontos kapcsolódások jöhetnek létre olyan emberekkel, akik később akár „hírvivőivé” válhatnak a témának, így terjednek igazán az eredmények. Én elsősorban azokban a disszeminációs tevékenységekben hiszek, amik személyes találkozásokon alapulnak.

Miért jó az Erasmus+ programban részt venni?

A stratégiai partnerségek típusú pályázat egy egyedülálló lehetőség a fejlődésre. **Van idő a partnerekkel közösen együtt dolgozni, van lehetőség egymással találkozni és megtalálni a megfelelő együttműködési formát**. Van idő tesztelni a produktumokat, és ha szükséges, újra gondolni és kicsit áttervezni azokat. Nem az íróasztal mellett, hanem **valódi tevékenységekben keresztül születnek az eredmények**.

Mit jelent az Önök számára az Erasmus+ Nívódíj?

Ez egy hatalmas elismerés és nagyon hálásak vagyunk már a jelölésért is. Nagyon jól esik, hogy az elmúlt négy év kemény munkáját, illetve annak eredményeit ilyen nagyra értékelik.

Karnuts-Takács Zsuzsanna

*Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgató*

Az Erasmus+ programmal álmokat váltunk valóra

Cseri Nikolett, az Erasmus+ projekt koordinátorával beszélgettünk

Egy projekt, melynek során a tanulók egyszerre léptek szintet médiaismeretből és emberségből. A diákok érzékenyítése filmkészítés által és a filmen keresztül valósult meg a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum Terézvárosi Technikum és Szakképző Iskola partnerségi projektjének keretében.

Mi volt a Szociális és IKT készségek fejlesztése filmekkel című projekt legfőbb célkitűzése?

Egy **filmkészítési programot** szeretünk volna megvalósítani, melynek keretében **a kirekesztés, a diszkrimináció és a bántalmazás témáit dolgozzuk fel a diákok közreműködésével.** Úgy építettük fel a projektet, hogy az első stációktól az utolsóig, az ötlettől a megvalósításig, azaz a teljesen elkészült filmig végig tudjuk vinni. Ehhez öt

találkozóra volt szükség, ezek voltak a legfontosabb mérföldkövek.

Hogyan épült fel a partnerség?

Magyar koordinálással olasz, török, portugál és görög iskolák alkották a partnerséget. A projektünket elsősorban középiskolásoknak szántuk, így a korosztály 15 és 20 év közé tehető. Az iskolák között voltak gimnáziumok, amik az egyetemi képzésre készítik fel a diákjaikat, illetve mi, szakképző intézményként például technikumi diákokat vontunk be a közös munkába.

Mire a legbüszkébbek?

Öt különböző témában készült kisfilmünk, melyeket fel lehet használni

akár idegennyelvi, akár osztályfőnöki órákon, hiszen a diákok fontos társadalmi problémákat dolgoztak fel, például a kirekesztést, a rasszizmust, az előítéletekkel, sztereotípiákkal való megbirkózást.

Született továbbá egy szintén jól használható **díjnyertes rövidfilmekből álló gyűjteményünk** és egy módszertani gyűjteményünk is, melyeket már használtuk belső tanári továbbképzéseken. Ennek hatására a projektben aktívan nem résztvevő kollégák is kisfilmeket gyártanak szemléltetésre, összefoglalásra. Ugyanezt tapasztaljuk a diákoknál is, akik nemcsak a saját közösségi médiás megjelenésüket fejlesztették így tovább, de adtak már

le házi feladatot is videós prezentációban, sőt a szalagavatóra is ők készítettek kisfilmet.

Mi volt a legemlékezetesebb pillanat?

Rengeteg emlékezetes pillanatunk volt a megvalósítás során. Nehéz eldönteni, hogy a görögországi forgatást említsem, **ahol professzionális eszközökkel a tengerparton forgathattunk,** vagy a római Cinecittá díszletei közötti sétát, olyan klasszikus filmek helyszínét, mint a Ben Hur vagy a Kleopátra.

Talán a zárótalálkozójának fénypontját emelném ki, amikor a résztvevő diákok és tanáraik egy színházteremben nézhették meg az elkészült rövidfilmeket, igazi gálahangulatban.

Személyes szinten hogyan hatott Önre koordinátorként és pedagógusként a projekt?

2009. óta veszek részt aktívan nemzetközi projektekben, 2013. óta az intézményünk projektkoordinátora is vagyok, viszont ez volt az első alkalom, hogy koordinátori szerepem volt a pályázatírástól a megvalósításig. Öt ország munkáját kellett összehangolni három időzónában, és bár tanultam menedzsmentet az egyetemen, az igazi, nemzetközi tapasztalatot ilyen helyzetben lehet megszerezni. **Pedagógusként új módszereket ismertem meg, új technikákat tanultam, amiket hosszú távon is alkalmazni fogok.**

Mindezek mellett mégis azt tartom a legfontosabbnak **tanárként és koordinátorként, hogy olyan diákoknak tudom a munkámmal megteremteni az utazási, külföldi tapasztalatszerzési lehetőséget, akik az Erasmus+ pályá-**

Intézmény:

Budapesti Gazdasági
Szakképzési Centrum
Terézvárosi Technikum és
Szakképző Iskola

A projekt címe:

Szociális és IKT készségek
fejlesztése filmekkel
(*Developing ICT and social Skills
by cinema*)

Pályázattípus:

Iskolai, óvodai partnerségek,
köznevelési szektor (KA2 SCH)

Koordinátor:

Cseri Nikolett

A projekt honlapja:

[sites.google.com/view/
develcinema/](https://sites.google.com/view/develcinema/)

zatok nélkül ezt nem tehetnék meg. Amikor a tizenéves diák először látja az óceánt, vagy először ül repülőre, az új erőt ad a további munkához. Álmodunk be azáltal, hogy a projekteket megvalósítjuk.

Kinek ajánlaná az Iskolai, óvodai partnerségek pályázattípust, amiben megvalósították a projektet?

Minden kollégát arra buzdítok, hogy vágjon bele, próbálja ki – általános iskolától középiskoláig. A partnerségi együttműködéseknek az az egyik legnagyobb előnye, hogy a diákok használják a tanult idegennyelvet, csoportokban dolgozhatnak, miközben világot

látnak. A tanárok számára pedig az együttműködést segíti elő ez a pályázati forma, hiszen a külföldi tapasztalat és az, hogy bekapcsolódhatunk egy kicsit egy másik iskolának az életébe, óriási pluszt ad.

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj elnyerése?

A Nívódíj egy olyan szakmai elismerés, ami megerősít abban, hogy jól végezzük a dolgunkat. Kis intézmény vagyunk, kevés tanárral a tantestületben, viszonylag kevés diákkal, akik között sok a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő tanuló. Végtelenül

büszke vagyok magunkra, hiszen **ebben a díjban benne van az a rengeteg munka, amit nemcsak a projektben aktívan résztvevők, de a többiek is tettek azért, hogy meg tudjuk valósítani a terveinket.** Az intézményünk számára pedig azt jelenti, hogy az a támogató környezet, amit a tantestületen belül élvezhetünk, ilyen sikerekre is vihet bennünket és diákjainkat.

Simon Boglárka

*Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság*

Az Erasmus + mobilitás erőt ad a kollégáknak

A Szegedi Deák Ferenc Gimnázium nívódíjas projektjéről Szabó-Gilinger Eszterrel beszélgettünk

Felszabadult pedagógusok, motivált diákok, innovatív légkör és új tevékenységek az iskolában. Ez a hamisítatlan Erasmus+ élmény, melyet a Szegedi Deák Ferenc Gimnázium nívódíjas projektje honosított meg az intézményben.

Mi volt a projekt fő célja, mi indította el?

Elsősorban az iskolánk nemzetközi kapcsolati hálóját szerettük volna bővíteni. A régebbi kapcsolataink elkopni látszottak, azonban **a diákjaink motiváltságának fenntartásához, kompetenciájuk növeléséhez elengedhetetlen a mobilitás.** Munkatársaink idegennyelvi készségeinek megerősítése is célunk volt, valamint új tanári módszerek tanulására és más megközelítések megismerésére vágytunk, ezeket – úgy gondolom – mind sikerült elérnünk.

Mi volt a projekt legnagyobb előnye a résztvevők számára?

A kiégés-prevenció és az inspirálódás. Úgy gondoltuk, ez az élmény fel fogja tudni tölteni a pedagógusainkat, hiszen év közben rengeteg rajtuk a teher. Szerencsére a visszajelzések alapján ez sikerült is, hiszen a program segített nekik felszabadultabban végigvinni a tanévet. Az Erasmus+ mobilitással az erőt tudjuk megadni a kollégáknak.

Mi a legnagyobb változás intézményen belül, milyen folyamatok indultak el?

A "Jó pap holtig tanul" című projektünkkel együtt zárult a "Write your future" című konzorciumi KA2-es pályázat, és úgy éreztük, hogy összegyűlt annyi tapasztalat, hogy változtatnunk kell. Ami azóta elindult, az szinte leírhatatlan

mennyiségi és minőségi növekedés az Erasmus+ terén: elkötelezett pedagógusok, innovatív légkör és új tevékenységek az iskolában.

Melyik az a eredmény, amit kiemelne?

A nemzetköziesítés egy olyan fogalom, amit az ember nem feltétlenül ért meg elsőre. Aztán amikor megéri, rádöbben, hogy ez valójában nagyon kevés helyen működik organikusan: **tenni kell azért, hogy intézmények között nemzetközi kapcsolatok kialakuljanak és működjenek.** Mivel több ország oktatási helyzetével megismerkedtünk látjuk, hogy mi az, ami jól működik náluk, és annak mentén mi hogyan tudnánk változtatni. Az, hogy **ez a szemlélet számunkra már természetes és a hétköznapjaink részévé vált, szerintem ez egy kiemelkedő eredmény.**

Intézmény:
Szegedi Deák Ferenc
Gimnázium

A projekt címe:
A jó pap holtig tanul (*Lifelong learning is a must*)

Pályázattípus:
Köznevelési intézmények
munkatársainak mobilitása
(KA1 SCH)

Koordinátor:
Szabó-Gilinger Eszter

A projekt honlapja:
dfgerasmus.home.blog/

Instagram:
[@dfgerasmus](https://www.instagram.com/dfgerasmus)

Kik profitálhatnak még a projektből? Kiknek lehet hasznos a célcsoporton kívül is az eredmény?

Az iskola tanulóin és tanárain kívül a szülőkre gyakorolt hatását emelném ki. Úgy tűnik, hogy a tanulói mobilitások miatt **a szülők is érdekeltté és érdeklődővé váltak a programok iránt.** A tájékoztató- és disszeminációs alkalmakra is egyre gyakrabban eljönnek és élénken figyelik a gyermeküket érintő lehetőségeket.

Mekkora hangsúlyt fektettek a disszeminációra?

Évről évre fejlődünk ebben is. Fontosnak tartjuk, hogy megosszuk másokkal azt a sok örömet és tudást, amit a külföldi utak során tapasztalunk. Az iskolában fotókiállítást szoktunk szervezni az utakon készült képekből, év elején disszeminációs workshopot tartunk a kollégáknak, és rendszeres belső hírlevéllel is rendelkezünk. Nálunk a diákok tartanak élménybeszámolót a diáktár-

saiknak, így a projekt eredményeinek megosztásából senki nem marad ki az intézményünkben. Saját Erasmus+ blogunk és Instagram fiókunk is van, melyeket kifejezetten az Erasmus+ eredményeink megosztására hoztunk létre.

Mit jelent Önök számára az Erasmus+ Nívódíj?

Örömet, megbecsülést, és hatalmas megtiszteltetést. A koordinátori munkánk elismerését. Azonban **ez a díj a közösségünk díja, és nem csak nekünk, egyéneknek szól.** Egy nagyon jó, összetartó csapat állt össze a projektmegvalósításban: a vezetőség, a titkárság, a diákok a sok-sok pedagógus és nem pedagógus kolléga egyaránt kivette belőle a részét.

Kemenár Éva Nóra
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság

Transzlingválás az egyenlő esélyekért: romani beszéd az iskolában

Nívódíjas projektjük eredményeiről Dr. Heltai János Imre projektkoordinátorral beszélgettünk

Hogyan lehet úgy az iskolai tanulás részévé tenni a romani nyelvet, hogy a gyerekek, a pedagógusok és a szülők számára is sikerélményt nyújtson? A Károli Gáspár Református Egyetem koordinálásában megvalósuló Erasmus+ projekt erre a kérdésre kereste a választ.

Milyen igény hatására indították el a projektet?

A tiszavasvári Magiszter Általános Iskola és a Károli Gáspár Református Egyetem között már volt egy létező együttműködés, **szerettük volna ezt intézményesíteni, illetve nemzetközi térben is értelmezni a tapasztalatainkat.** Elsősorban ez motivált, hogy elindítsuk a projektet, másrészt az, hogy forráshoz jusson a tevékenységünk.

Mi volt a projekt fő célja?

Az volt a cél, hogy azokat a beszédmódokat, amelyeket az iskolát látogató családok gyermekei használnak otthon, a tanulás részévé tudjuk tenni. A projekt egyik fontos aspektusa volt, hogy **úgy vitte be a romani nyelvet az iskolába, ahogy azt ott helyben, a mindennapokban beszélnek.** A sztenderdizált romani – amit sokan lovariként ismernek – meglehetősen **távol áll attól, amit a tiszavasvári roma családok a mindennapokban beszélnek, emiatt nem talál egymásra az idegen nyelvként elméletben akár felkínálható és a mindennapokban beszélt nyelv.** Nem csak a tanárokkal működtünk együtt, hanem a szülőkkel is, megpróbáltuk bevonni az egész közösséget.

Mi volt az alaphelyzet az iskolában, amire ez a projekt megoldást keresett?

Mielőtt elkezdtük a közös munkát, **az volt az általános tapasztalat, hogy a gyerekek nehezen boldogulnak az iskolában,** sokakat közülük iskolaéretlennek minősítettek. Ennek egyik oka, hogy ők többnyelvű gyerekek, az iskolaérettségi tesztek pedig magyarul vannak. Egy magyar egy nyelvű iskolában kell helytállniuk úgy, hogy **a nyelvi kompetenciáik eltérőek attól, mint amit az iskolában várnak tőlük.** Erről a kiindulóponttól nagyon nehezen lehetett akár minimális pedagógiai sikereket is elérni a gyerekekkel.

Intézmény:
Károli Gáspár Református
Egyetem

A projekt címe:
Transzlingválás az egyenlő
esélyekért: romani beszéd az
iskolában (*Translanguaging for
Equal Opportunities: Speaking
Romani at School*)

Pályázattípus:
Felsőoktatási stratégiai
partnerségek (KA2 HED)

Koordinátor:
Dr. Heltai János Imre

A projekt honlapja:
kre.hu/romanitranslanguaging/

Milyen tevékenységek valósultak meg a projekt során?

Minden tevékenységünk célja az volt, hogy **elkészüljön két projekttermék: a kisfilmek és a könyv.** Az eredeti ter-
vünket, hogy mi, kutatók és egyetemi
hallgatók elmegyünk az iskolába, és
ott felvételeket készítünk, nem tudtuk
megvalósítani. A személyes jelenlétünk
hiányában a tanárok vettek fel tanórá-
kat, mi pedig online üléseken elemeztük
azokat, visszajelzéseket adtunk.

A közös munka eredményeként
végül **35 oktatóvideó jött létre, melye-
ket a projekt online videótárából bárki
megtekinthet.** A videók három részből
állnak, egy-egy osztálytermi jelenettel
a középpontban, kiemelve a tanulás és
tanítás olyan fontos pillanatait, amelye-

ket a transzlingválás jellemez. Továbbá
**megszületett a projekt címével azonos
kötet: a Transzlingválás az egyenlő
esélyekért: romani beszéd az iskolá-
ban,** amely bemutatja, hogyan lehet az
egynyelvű iskolarendszerekben tanuló
kétnyelvű roma diákokat a transzlingvá-
lással támogatni.

**A tiszavasvári mellett egy szlovákiai,
szimői általános iskola is részt vett a
projektben. Szimőn is a romani nyelv
volt a fókuszban?**

Szimő egy olyan szlovákiai falu, ahol
többségben vannak a magyarok, és van
egy viszonylag jelentős romani-magyar
kétnyelvű közösség is. Két általános
iskola van a településen, egy szlovák
és egy magyar nyelvű, a cigányul is be-

szelő gyerekek az utóbbiba járnak. Ez
egyébként egy általános minta a Kár-
pát-medencében: a roma közösségek
gyerekei nagyon sokszor magyar tany-
nyelvű iskolákban tanulnak.

**A két iskolán kívül kik vettek még részt
a partnerségben?**

A Jyväskyläi Egyetem munkatársai
Finnországból, az egyetem tanárképző
intézetéből és többnyelvűségi kutató-
központjából, valamint a projekt ta-
nácsadójaként Prof. Li Wei (University
College London), aki a transzlingválás-
nak, mint tudományos koncepciónak az
egyik kidolgozója. Ő írta a kötet előszá-
vát, illetve az egyik online konferencián-
kon előadóként is részt vett. Ezen kívül
a UCL Kelet-európai Kultúrák és Nyel-

vek Intézetéből egy másik kolléga is
csatlakozott a projekthez. A harmadik
egyetemi partnerünk a Nyitrai Konstan-
tin Filozófus Egyetem volt. Az egyetem
Közép-európai Tanulmányok Karán ma-
gyar nyelvű oktatás folyik, így ők részt
vesznek többek között a szlovákiai ma-
gyar nyelvű pedagógusképzésben is.

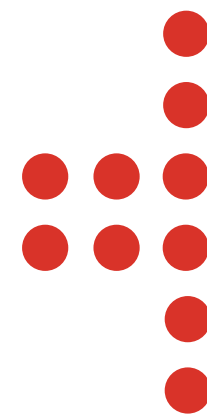
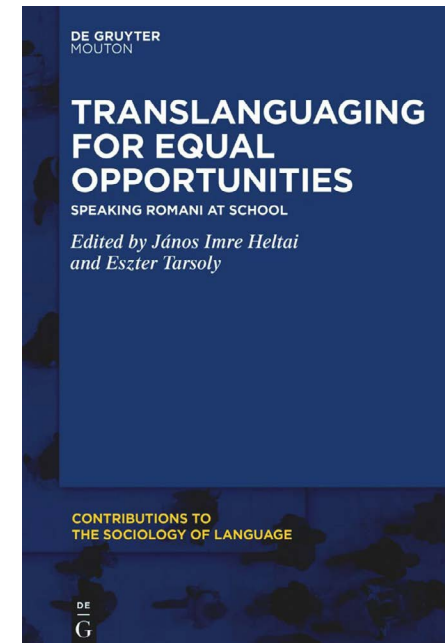
**Mi volt a projekt legnagyobb előnye a
résztevők számára?**

Több intézmény tanárai és a felsőokta-
tási **résztevők tanulhattak egymástól,
együtt alakíthattak ki olyan pedagógiai
gyakorlatokat,** amelyek mások számá-
ra is hasznosak. **A gyerekek pedig kap-
tak egy esélyt arra, hogy sikeresebbek
legyenek a tanulásban.**

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj?

Nagyon fontos visszaigazolás, hogy erre
érdemesnek tartottak minket a szakér-
tők, és örülünk, hogy úgy látják, hogy ez
egy értékes és kiemelhető projekt volt.
Bízunk abban, hogy máshol is elismerik
majd, hogy egy komoly szakmai érték
jött létre ebben az együttműködésben.

Deme Felícia
*Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság*

EU-n kívül, korlátozásokon túl

Interjú Szőke Julianna nemzetközi Erasmus+ koordinátorral

Mit jelent a hallgatók és az oktatók számára egy amerikai egyetem vérkeringésébe bekapcsolódni? Hogyan lehet a leghatékonyabban megvalósítani EU-n kívüli mobilitásokat a koronavírus-korlátozások közepette? Az ELTE Nívódíjas Erasmus+ projektje a példa arra, hogy nincs lehetetlen.

Mi motiválta Önöket a projekt elindítására? Mi volt a fő célja?

Új, EU-n kívüli partnerségeket szeretünk volna kialakítani, hogy az ELTE hallgatói és oktatói új környezetben tanulhassanak, oktathassanak, vagy éppen képzéseken vegyenek részt. Emellett a partnerintézmények oktatóit és hallgatóit is fogadni akartuk, hogy munkájukkal színesítsék intézményünk nemzetközi oktatási palettáját. A pro-

jektben szerepeltek már meglévő, jól működő partnerségek is, amelyekkel sikerült tovább erősíteni az együttműködést. Az Erasmus+ program jól átgon-dolt struktúrája lehetővé teszi a partnerségek minőségi működtetését.

Mi volt a projekt legnagyobb előnye a résztvevő oktatók, hallgatók számára?

A résztvevők egy teljesen új világban próbálhatják ki magukat, mint amiben a hétköznapjaikat töltik. A hallgatók egy másfajta felsőoktatási attitűddel és kultúrával találkoznak külföldön, sokszor hosszabb távú együttműködésekbe is bevonhatóak, és egy-egy ilyen élmény személyiségformáló lehet számukra.

Mi az a projekteredmény, amire a legbüszkébbek?

Az Indianai Egyetem jogi karával való együttműködésünk során sikerült kialakítani egyfajta szimbiózist, ahol a bevont ELTE-s oktatók olyan területeken tudnak rövid kurzusokat tartani, amikre ott nincs kapacitás. Ez az itthoni oktatóknak hatalmas lehetőség, hiszen egy amerikai egyetem életébe kapcsolódhatnak be. Ennek a megvalósulását nagyban segítette, hogy megjelent az Erasmus+ programban egy új finanszírozási lehetőség, az úgynevezett Erasmus+ 20%, ami lehetővé teszi, hogy az EU-n belüli mobilitásra szánt keret 20%-át átcsoportosítsuk EU-n kívüli utazások finanszírozására.

Milyen változásokat indított el az intézményben ez a projekt?

A kreditfogadásban sokat fejlődött az ELTE az elmúlt években, de ez nemcsak ennek a projektnek köszönhető. Az egyetem kialakított egy, az automatikus kreditelismerést biztosító folyamatot, amely az első visszajelzések alapján jól működik. Ez szerintem az Erasmus+ programban való részvételünk egyik mérföldköve.

Mi volt a legemlékezetesebb pillanat?

Az ukrajnai háború kitörése után két kijevi oktatót tudtunk fogadni a projekt keretében, akiknek több hónapnyi előkészítő munkának köszönhetően sikerült átjutniuk a határon. Az egyikük ráadásul

férfi, aki hadkötelezettség alatt állt, így magas helyekről kellett engedélyt szereznie ahhoz, hogy két hétre át tudjon utazni Magyarországra.

Mi jelentette a legnagyobb kihívást a megvalósításban?

A projekt indulásakor tört ki a koronavírus-járvány. Így amint elindultak az első mobilitások, máris le kellett állítani mindent, és szinte az összes mobilitás megvalósítása a projektidőszak utolsó felévére csúszott. Tehát egy fél év alatt kellett nagyjából 80-90 EU-n kívüli mobilitást lebonyolítani, ami önmagában is elég bonyolult lett volna, de közben kitört a háború is. Ez nem várt lelki és

Intézmény:
Eötvös Loránd
Tudományegyetem

A projekt címe:
Erasmus+ Nemzetközi
Kreditmobilitás 2019-2022

Pályázattípus:
Felsőoktatási mobilitási
projektek / Nemzetközi
kreditmobilitás (KA1 HED)

Koordinátor:
Szőke Julianna

A projekt honlapja:
elte.hu/erasmus-kreditmobilitas

adminisztratív terheket rótt ránk. Ennek ellenére **16 ország 24 intézményével összesen 89 mobilitást sikerült megvalósítanunk a projektben.** Három intézményt a háború kitörése után vontunk be Ukrajnából.

Milyen országok vettek részt a projektben?

A résztvevők négy földrésről utaztak: Észak- és Dél-Amerikából, Ázsiából, Észak-Afrikából és Európából. Az USA-val, Tunéziával és Marokkóval, Egyiptommal, Ukrajnával, Oroszországgal, Argentínával és Ecuadorral is született partnerségünk, melynek keretében hallgatók és oktatók utazhattak. Emellett Japánnal, Dél-Koreával, Malajziával,

Mongóliával, Bhutánal, Thaifölddel és Vietnámmal is együttműködtünk. Ebből a felsorolásból is látszik, hogy mennyire népszerű az ELTE-n és úgy általában Magyarországon az ázsiai régió.

Mit jelent az Önök számára a Nívódíj elnyerése?

Minden szinten nagyon nagy büszkeség az ELTE-nek. Mind a közvetlen munkatársaimnak, mind a felsővezetésnek.

Deme Felícia

*Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság*

Amint belecsöppensz ebbe a világba, nincs megállás

A Shape your future című projekt sikereiről Szilágyi Gábor koordinátort kérdeztük

Milyen eszközökkel motiválhatóak az életkezdők a munkaerőpiacra való kilépésre? Hogyan ösztönözhetőek a vállalkozóvá válásra a fiatalok? A Kalamáris Egyesület a gyakorlatias képzésekben, a közösség erejében és a nemzetközi jó példák megtapasztalásában látta a megoldást.

Mi motiválta Önöket a projekt elindítására?

Minden ifjúsági cserénk programjába csempészünk egy-két órát, ahol a résztvevők a jövőbeli projekteken gondolkodhatnak és ötletelhetnek. Így történt, hogy 2019-ben egy magyar és egy spanyol fiatal elgondolkodott a fiatalok munkanélküliségének problémáján és kidolgozták a Shape your future projekt vázát. Ehhez később csatlakoztak a

partnereik is Romániából, Olaszországból és a mediterrán országokból.

Mi volt a projekt fő célja?

A legfőbb célunk **a fiatalok munkanélküliségi problémáinak kezelése volt.** Segíteni és motiválni szerettük volna a fiatalokat a munkaerőpiacra lépésben, valamint lehetőséget akartunk nyújtani arra, hogy más országból érkező fiatalokkal tapasztalatot cseréljenek, ismeretségeket, új készségeket szerezzenek.

Milyen tevékenységek valósultak meg a projekt során?

Két nagy pillér volt: **az egyik a munkakeresés segítése, önéletrajz és motivációs levél írása; a másik pedig a vállalkozóvá válás ösztönzése.** Ezen kívül volt egy harmadik célunk is, amely

kimondottan az Erasmus+ pályázatokra vonatkozott. **Olyan további pályázatok megtervezésére szerettük volna buzdítani a fiatalokat, amelyek kimondottan a munkanélküliség témájával foglalkoznak.**

Miért gondolták úgy, hogy az Erasmus+ programban való pályázás a legjobb út a megvalósításához?

Évekkel ezelőtt a Fiatalok Lendületben programban is részt vettünk, én is ezzel a programmal utaztam először Észtországba. **Az akkori koordinátor olyan nagy hatással volt rám, hogy elkezdtem önkénteskedni, kifejezetten Erasmus+ pályázatokkal és nemzetközi kapcsolatokkal foglalkoztam.** Adott volt tehát a háttér, nem volt kérdés, hogy az Erasmus+ programot választjuk.

Intézmény:
Kalamáris Egyesület

A projekt címe:
Alakítsd a jövőd!
(Shape your future)

Pályázattípus:
Ifjúsági mobilitási projektek /
Ifjúsági cserék (KA1 YOU)

Koordinátor:
Szilágyi Gábor

Milyen tippjei vannak azok számára, akik szintén az ifjúsági szektorban szeretnének pályázni?

A legfontosabb, hogy mindenképpen próbálják meg! Nem szabad megrettenni attól, hogy ez egy nemzetközi pályázat, rengeteg lehetőség van partnereket találni hozzá, akár Facebook csoportokban vagy rendezvényeken. **Ha valaki elindul ezen az úton, és bízik a projektjében, akkor biztos, hogy sikerre tudja majd vinni. Amint beleszippensz ebbe a világba, nincs megállás.**

Mi volt a legnagyobb előnye a résztvevők számára? Személyes szinten hogyan hatott rájuk a projekt?

A projekt során a fiatalok széleskörű

tudást szereztek arról, hogy hogyan kell felkészülni egy állásinterjúra, hogy milyen hibákat véhetnek egy interjún, hogyan kérdezhetnek a feladatokkal vagy a bérezzéssel kapcsolatban. Ezen kívül tippeket kaptak egy saját vállalkozás elindításához.

A projekt által a résztvevők **ki tudtak lépni a komfortzónájukból, megismerhettek egy másik országot és annak kultúráját.** Sokan féltek megszólalni angolul, de a program végére sokkal bátrabbak lettek, fejlődtek a kommunikációs készségeik és nyitottabbá váltak. Arról nem is beszélve, hogy a projektnek köszönhetően tényleg életre szóló barátságok köttetnek, többen később is találkoztak, közös programot csináltak.

Szervezetten belül miben fejlődtek a projektnek köszönhetően? Voltak nehézségeik a megvalósítás során?

A projekt a világjárvány idején valósult meg, az érintett országok más-más beutazási korlátozásokat szabtak, ez jelentős flexibilitást igényelt a részünkről. **Rengeteg dologban fejlődtünk, nagyon sok tanulságot vontunk le.** A szervezéssel kapcsolatban például azt, hogy **elengedhetetlen létrehozni egy dokumentumot, amiben összeszedünk minden kockázati tényezőt,** és hogy ezekre hogyan kell reagálnunk, milyen megoldásaink lehetnek rájuk.

olyanoktól, akik szeretnének velünk dolgozni, részt venni a programjainkban. Ez bizonyítja számunkra, hogy élvezetes és hasznos programokat csinálunk. A fiatalok viszik a projektünk jó hírét, hisz amikor hazatérnek, egy osztály vagy akár egy egész iskola előtt is átadják, amit nálunk tanultak.

A Shape your future projektben olyan fiatalok vettek részt, akiknek ezelőtt sosem volt részük hasonló kezdeményezésben. Ők valóban úgy mentek haza, hogy egy életre szóló, meghatározó élményt szereztek. **A Nívódíj elnyerése egy újabb megerősítés, hogy amit csinálunk az valóban kifizetődő.**

Korim Brigitta

Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs igazgatóság

A kiadványban bemutatott projektek az Európai Unió oktatási és képzési együttműködésekét támogató Erasmus+ programja keretében valósultak meg.

További információ az Erasmus+ programról:

erasmusplusz.hu

**Ha szívesen olvasna hasonló, sikeres projektekről,
vagy érdeklődik a programban elérhető pályázati lehetőségek iránt,
iratkozzon fel a Tempus Közalapítvány hírlevelére.**

tka.hu/hirlevel

**A kiadványban bemutatott projektek megvalósítóival készített videóinkat
az alábbi linken tekinthetik meg:**

Erasmus+ Nívódíj 2023

EURÓPAI UNIÓ

**TEMPUS
KÖZALAPÍTVÁNY**

**KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM**